

نقش بیمه محصولات کشاورزی در توسعه بخش کشاورزی: موانع و راهکارها

دکتر عبدالناصر همتی^۱

چکیده

کشاورزان در جریان فعالیت‌های کشاورزی خود با خطرهای مهمی مواجه‌اند و برای اجتناب از خسارت‌های ناشی از این خطرها به کمک‌های دولت یا سایر روش‌های جبران خسارت نیاز دارند. بازار بیمه می‌تواند راه حل مناسبی برای تثبیت محصولات کشاورزی و درآمد کشاورزان باشد. مسئله اساسی در بیمه محصولات کشاورزی خطرهایی است که باید پوشش داده شوند. در این مقاله ریسک‌های بیمه‌پذیر در بخش کشاورزی، امکان دسترس کشاورزان به پوشش‌های کامل بیمه‌ای و مسئله توانایی مالی آنها برای خرید بیمه‌نامه مناسب، نقش دولت‌ها در شکل‌گیری ساختار بیمه کشاورزی و نیز موضوع مهم دسترس به پوشش‌های بیمه اتکایی برای حوادث فاجعه‌آمیز بررسی شده است.

در این مقاله نشان داده شده است که ناآگاهی کشاورزان از بیمه و توان مالی اندک کشاورزان و نیز دسترس نداشتن آنان به پوشش‌های کامل بیمه‌ای ضرورت دخالت دولت در این امر به ویژه تأمین بخشی از حق بیمه و خسارت و نیز ارائه پوشش یا تأمین مالی خسارت‌های فاجعه‌آمیز را اجتناب‌ناپذیر می‌کند.

واژگان کلیدی

بخش کشاورزی، بیمه محصولات کشاورزی، بازار بیمه، خسارت‌های فاجعه‌آمیز.

مقدمه

پیشرفت‌های قابل توجه در دستیابی به رشد بالای اقتصادی، کاهش فقر و تأمین امنیت غذایی در اکثر کشورهای در حال توسعه، بدون گسترش کامل ظرفیت بالقوه بهره‌وری بخش کشاورزی و پشتیبانی آن از توسعه کل اقتصاد حاصل نخواهد شد.

در بیشتر مناطق با درآمد پایین آسیا، آفریقا و امریکای لاتین، مهم‌ترین دغدغه دولت‌ها توسعه بخش کشاورزی و روستایی است. تأکید بر توسعه بخش کشاورزی نه فقط به دلیل ارزش ابزاری آن برای رشد سریع بخش‌های غیرکشاورزی بلکه به جهت افزایش درآمد واقعی کشاورزان خرده‌پا و کارگران فقیر و روستایی است و به همین سبب برای دولت‌ها اولویت ویژه‌ای دارد.

در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، بخش کشاورزی همچنان بیشترین سهم را در تولید ناخالص داخلی داشته، و منبع اصلی اشتغال نیز محسوب می‌شود. در برخی از کشورها، صادرات محصولات کشاورزی جزو محصولات مهم صادراتی تلقی می‌شود و منافع ناشی از توسعه بهره‌وری در بخش کشاورزی برای توسعه اقتصادی خودگردان، یک ضرورت است.

به علت اینکه غذا اساسی‌ترین نیاز جمعیت کشورهاست، شکی وجود ندارد که توجه به بخش کشاورزی همچنان مهم‌ترین دغدغه دولت‌ها در برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی خواهد بود.

کشاورزان در جریان فعالیت‌های کشاورزی خود با خطرهای بالقوه‌ای مهمی مواجه‌اند. برای اجتناب از خسارت‌های ناشی از این خطرها به کمک‌های دولت یا

سایر روش‌های جبران خسارت نیاز دارند. ارائه انواع پوشش‌های بیمه‌ای در بازار بیمه محصولات کشاورزی می‌تواند راه حل مناسبی برای تثبیت محصولات کشاورزی و درآمد کشاورزان باشد. اجرای بیمه‌های کشاورزی و نیز بیمه‌های اتکایی آن در کشورهای در حال توسعه با موانع متعددی رو به روست که این مقاله در صدد طرح آن و ارائه راه حل‌های مناسب برای پیشبرد بیمه‌های کشاورزی است.

عدم اطمینان از نتیجه فعالیت کشاورزان (محصولات کشاورزی) یکی از اساسی‌ترین ریسک‌هاست که بیشتر کشاورزان در کشورهای در حال توسعه کمابیش با آن رو به رو هستند. در بیشتر این کشورها اغلب کشاورزان فقیرند و منابع محدودی دارند و لذا توانایی لازم را برای تحمل ریسک از بین رفتن محصول کشاورزی ندارند. در این خصوص، بیمه یک عامل کلیدی برای موفقیت است. بیمه امکان تداوم رشد و توسعه انفرادی کشاورزان و تعدیل تأثیرات اقتصادی ناشی از خطرهای طبیعی^۲ و حتی خطرهای برخاسته از بازار^۳ بر محصولات کشاورزی و دامی را فراهم می‌آورد. در بعد بین‌المللی، بیمه کشاورزی تا مدت‌های طولانی مترادف با بیمه محصولات کشاورزی در مقابل خطر تگرگ بود.^۴ از نظر فنی بیمه محصولات کشاورزی در مقابل خطر تگرگ، یک ریسک بیمه‌پذیر است. این نوع بیمه در بیشتر کشورهای اروپایی و شمال امریکا متداول است. در کشورهایی که بیش از ۵۰ روز از سال در آنها تگرگ می‌آید بیمه محصولات کشاورزی در مقابل تگرگ بر مبنای بازرگانی را بیشتر شرکت‌های بیمه خصوصی ارائه می‌کنند.

بیمه محصولات کشاورزی خودش نمی‌تواند بهره‌وری را افزایش دهد و یا منبعی برای تأمین مالی باشد اما این بیمه قطعاً می‌تواند در ادای هر دو وظیفه بالا نقش مهمی ایفا کند. بیمه محصولات کشاورزی یکی از روش‌های جبران زیان‌های وارده به

۲. Natural Hazards

۳. Market Hazards

۴. Crop – Hail Insurance.

کشاورزان به علت عوامل آب و هوایی، آفت‌های گیاهی و نظایر آن در طول زمان رشد محصول است.

پرسش‌های اساسی در بیمه محصولات کشاورزی

سؤال‌های متعددی در ارتباط با موضوع این مقاله وجود دارند که باید پاسخ داده شوند:

۱. آیا کشاورزان خود را در مقابل خطرهای بزرگی که محصولات کشاورزی و دامی آنها را تهدید می‌کند بیمه می‌کنند؟

۲. آیا کشاورزان به پوشش‌های کامل بیمه‌ای برای جبران خسارت‌های وارده به محصولاتشان دسترس دارند؟

۳. آیا بازار کامل بیمه‌ای برای محصولات کشاورزی و دامی وجود دارد؟

۴. آیا کشاورزان استطاعت پرداخت حق‌بیمه مربوط به بیمه محصولات کشاورزی را دارند؟

۵. آیا منابعی برای پوشش ریسک‌های فاجعه‌آمیز وجود دارد؟

۶. دولت‌ها در اجرای بیمه‌های کشاورزی چه نقشی دارند؟

ارائه پوشش‌های بیمه‌ای برای آن دسته از ریسک‌های کشاورزی امکان‌پذیر است که از یک سو خسارت ناشی از آن غیرقابل پیش‌بینی و کاملاً احتمالی باشد و از سوی دیگر احتمال وقوع آن قابل اندازه‌گیری باشد و ضمن محدود نبودن به یک محیط خاص، خطر مزبور از نظر زمان و مکان تنوع لازم را داشته باشد.

مسئله اساسی در طراحی بیمه محصولات کشاورزی مجموعه خطرهایی است که باید پوشش داده شوند. در کشورهای در حال توسعه نیاز به پوشش‌های «چند خطری»^۵ به تدریج شکل گرفته است. وقتی پوشش، «تمام خطر»^۶ باشد معنایش این

۵. Multi - perils

۶. All risk

است که ماحصل فعالیت کشاورزی بیمه می‌شود. به عبارت دیگر، کشاورز خسارت دیده در صورتی که میزان محصول از یک حد تضمین شده کمتر باشد، محق خواهد بود که غرامت بگیرد. در این صورت تشخیص خسارت‌های ناشی از وقایع بیمه نشده مشکل خواهد بود. در مقابل، بیمه خطرهای معین می‌تواند شامل بیمه‌هایی نظیر خطرهای تگرگ، گردباد، توفان و نظایر آن باشد. برای مثال، در کشور موریس بیمه محصولات کشاورزی در مقابل گردباد، ظرف ۲۷ سال گذشته، تنها پوشش ارائه شده بوده است. در قبرس ریسک‌های مربوط به تگرگ و خشک‌سالی و زنگ‌زدگی^۷ (در برخی از محصولات کشاورزی مانند گندم آفات موجب خوردگی محصول و ایجاد لکه روی آن می‌گردند که اصطلاحاً به آن زنگ‌زدگی می‌گویند) پوشش داده می‌شود. در برزیل، کانادا، هند، ژاپن، فیلیپین، سریلانکا و امریکا طرح‌های بیمه، از نوع تمام خطرند. براساس مطالعه فائو اکثر طرح‌های بیمه کشاورزی از طبقه خطرهای مشخص و چند خطرند. یک طرح مبتنی بر خطرهای مشخص و معین وقتی عملی خواهد بود که محصولات بیمه شده از خطرهای معینی که خسارت را ایجاد کرده‌اند متأثر شود و قابل اندازه‌گیری باشد. اگر پوشش به صورت تمام خطر ارائه شود، اقدامات کافی برای به حداقل رساندن خطرهای اخلاقی^۸ ضروری خواهد بود.

بیمه تمام خطر یا چند خطر به علت مدیریت ضعیف مزرعه، اقتصاد فقیر کشاورزی، نبود سیستم مؤثر و کارآمد ارزیابی و کنترل خسارت، ضعف سیستم آماری و نظایر آن، اساساً بیمه‌پذیر تلقی نمی‌شوند. بنابراین مسئله اساسی، تعیین خطرهایی است که باید پوشش داده شوند. عقیده کلی این است که منفعت اقتصادی طرح‌های در برگیرنده پوشش بیمه‌ای برای خطرهای معین، کمتر از پوشش تمام خطر است.

۷. Rust

۸. Moral hazard

بیمه اجباری در مقابل اختیاری

طرح بیمه‌ای محصولات کشاورزی می‌تواند اجباری یا اختیاری باشد. در راهبرد اختیاری، شرکت کشاورز در طرح بیمه‌ای اختیاری است و اگر بخواهد می‌تواند بیمه شود. در کانادا، امریکا و شیلی این نوع بیمه ارائه می‌شود. بدیهی است که در این راهبرد، بیمه‌گر مجبور نیست که پوشش‌های بیمه‌ای را به کشاورزان با مدیریت ضعیف و کارایی پایین تر از متوسط منطقه ارائه دهد. از معایب این راهبرد می‌توان به امکان ایجاد عدم تعادل مالی بیمه‌گر ناشی از فشار داوطلبان مناطق پر خطر به خرید بیمه اشاره کرد. در طرح بیمه اجباری، قشرهای معینی از کشاورزان یا کشاورزانی که محصول خاصی را کشت می‌کنند به طور خودکار تحت پوشش بیمه اجباری قرار می‌گیرند. یعنی، یک پوشش خودکار اجباری برای یک گروه از کشاورزان وجود دارد. در ژاپن برای کشاورزانی که محصول خود را در زمینی از یک سطح مینیمم بالاتر، از نظر مساحت، کشت می‌کنند بیمه اجباری اعمال می‌شود. در کشورهای نظیر موریس و قبرس برای محصولات معینی بیمه اجباری وجود دارد. در هند و فیلیپین بیمه محصولات کشاورزی برای کشاورزانی که از بانک‌ها یا سایر مؤسسات اعتباری وام می‌گیرند اجباری است. راهبرد بیمه اجباری مزایایی دارد که عبارت‌اند از: ۱. مسئله انتخاب نامساعد به طور چشمگیری کاهش می‌یابد؛ ۲. هزینه‌های اداری و مدیریت و هزینه فروش بیمه کاهش می‌یابد؛ ۳. مشارکت کشاورزان در سطح گسترده‌تری فراهم می‌شود. البته این راهبرد معایبی هم دارد. برای مثال، کشاورزان کم ریسک از اینکه باید یارانه‌ای به کشاورزان پر ریسک، با حق بیمه بیشتر خود بردازند، ناراضی خواهند بود.

نقش دولت‌ها

دولت‌ها به شکل‌های مختلف می‌توانند در طراحی و اجرای بیمه محصولات کشاورزی نقش داشته باشند:

۱. دولت تمام یا بخشی از هزینه‌های اداری آن را متقبل می‌شود.
 ۲. دولت در پرداخت بخشی از خسارت سهم می‌شود یا بخشی از حق بیمه را، با این هدف که توانایی کشاورزان برای خرید بیمه‌نامه را افزایش دهد، متقبل می‌شود.
- موضوع مهم دیگر در بیمه محصولات کشاورزی اخذ پوشش بیمه اتکایی برای آن است. یکی از اقدامات مهم دولت‌ها می‌تواند ارائه پوشش اتکایی مازاد خسارت به شرکت‌های بیمه‌ای باشد که در زمینه بیمه محصولات کشاورزی فعالیت می‌کنند. این نوع پوشش برای مقابله با حوادث و خسارت‌های فاجعه‌آمیز^۹ است. در بسیاری از بازارهای بیمه‌ای تشکیل یک صندوق حمایت شده از طرف دولت، راه حل فنی قابل قبولی است. دو مسئله مهم باید مورد توجه قرار گیرد و برای آن چاره‌جویی شود.

۱. مشارکت متقابل^{۱۰} یا سیستم صندوق^{۱۱}

مشارکت متقابل، عامل اولیه موفقیت بیمه کشاورزی است. شبکه تعاونی، زمینه طبیعی شرکت‌های بیمه متقابل است و به کشاورزان این امکان را می‌دهد که کنترل دارایی‌های خود را با مدیریت شرکت بیمه خویش از طریق هیئت مدیره منتخب به دست بگیرند. حق بیمه به راحتی از آنچه در جریان برداشت محصول جمع می‌شود قابل کسر است. همسایه‌ها خودشان با مراقبتی که انجام می‌دهند معرف یک مدیریت ریسک کارآمد خواهند بود و تقلب و کلاه‌برداری علیه منافع بیمه‌گر، اقدامی علیه کل جامعه تلقی می‌شود. نمونه‌های زیادی از شرکت‌های بیمه متقابل کشاورزان در جهان وجود دارد که نقش اساسی در بازار بیمه جهانی بازی می‌کنند. بیمه‌گر فرانسوی Group AMA «گروه شرکت‌های بیمه متقابل کشاورزی»، فدراسیونی از شرکت‌های متقابل کوچک منطقه‌ای است که از صد سال پیش به وجود آمده و گردش

۹. Catastrophic losses

۱۰. Mutualization

۱۱. Pooling

مالی حدود ۱۴ میلیارد دلار در سال دارد و در رشته‌های مختلف بیمه فعالیت می‌کند. حدود ۱۰۰۰۰ شرکت بیمه محلی از طریق ۲۰ شرکت بیمه اتکایی منطقه‌ای با یک شرکت اتکایی مرکزی در پاریس ارتباط دارند و یک سازمان هرمی را تشکیل می‌دهند. نظیر این سازماندهی در مکزیک هم وجود دارد که به آن «Fondos» می‌گویند و توسط یک شرکت مرکزی به نام «AGROASEMEX» پوشش اتکایی داده می‌شوند.

۲. کنترل قبول ریسک و مدیریت ریسک

پذیرش صحیح ریسک و بیمه‌گری درست باید بر مبنای انتخاب درست ریسک و ارزیابی حرفه‌ای خسارت باشد. باید این نکته پذیرفته شود که کشاورز قاعدتاً تمام سعی خود را برای جلوگیری از خسارت و کاهش آن بر عمل می‌آورد. سپس، ارزیابی خسارت باید در فاصله زمانی مناسب انجام گیرد و خسارت به نحو عادلانه‌ای جبران شود. باید پذیرفت که ارزیابی خسارت همانا خدمات پس از فروش بیمه است و نکته کلیدی برای حفظ اعتماد مشتری (کشاورزان) است. البته ارزیابی خسارت در بیمه کشاورزی از سایر بیمه‌های عمومی نظیر آتش‌سوزی و اموال مشکل‌تر است.

مسئله تعیین حق بیمه

برای یک طرح بیمه محصول کشاورزی، حق بیمه باید دربرگیرنده عناصر زیر باشد:

۱. ریسک خالص
۲. هزینه مدیریت
۳. کمک به ذخیره خسارت‌های فاجعه‌آمیز
۴. یک بازده معقول

حق بیمه می‌تواند بر مبنای خالص یا ناخالص باشد. حق بیمه خالص صرفاً خسارت متوسط در طول یک دوره و یک مبلغ اضافی بابت ذخیره‌های جمع شونده را در بر می‌گیرد. حق بیمه ناخالص بر حق بیمه خالص بار می‌شود و در برگیرنده هزینه‌های

اداری و مقداری سود یا بازده است. مسئله مرتبط با حق بیمه این است که تا کجا و تا چه حدی دولت باید به حق بیمه یارانه بدهد. در بسیاری از شرایط حتی حق بیمه بر مبنای ریسک خالص نیز برای اکثر کشاورزان از نظر توانایی پرداخت مشکل است.

کاستنی

تمام بیمه‌های محصولات کشاورزی در جهان برای کنترل «انتخاب نامساعد»^{۱۲} و «خطرهای اخلاقی»^{۱۳} نوعی از «طرح‌های کاستنی»^{۱۴} را پذیرفته‌اند. معمولاً بخشی از خسارت یا کاهش محصول به غفلت کشاورز مربوط می‌شود. تعیین اینکه چه بخشی از این کاهش به غفلت کشاورز مربوط می‌شود، کار مشکلی است. به این علت بیمه‌گران محصولات کشاورزی طرح‌هایی نظیر فرانشیز کاستنی^{۱۵} را ارائه می‌کنند تا بتوانند این بخش از کاهش در محصول را به حساب آورند. وقتی که فرانشیز کاستنی، برای مثال ۱۰ درصد، وجود داشته باشد هرگونه خسارت کمتر از این سطح (به علت اینکه توزیع خسارت از نظر آماری به شدت به سمت چپ مایل است، موارد آن بیشتر است) قابل جبران نیست ولی خسارت‌های بیشتر از این حداقل به طور کامل جبران می‌شود. از طرف دیگر در طرح کاستنی مستقیم^{۱۶}، کاستنی واقعی کمابیش شبیه فرانشیز کاستنی است که در آن، برای مثال مستقیماً ۱۰ درصد خسارت را به حساب کشاورز منظور می‌دارد لیکن خسارت بالاتر از آن را با کسر آن ۱۰ درصد جبران می‌کند. در فیلپین برای بیمه محصول برنج و غله سیستم فرانشیز کاستنی اعمال

۱۲. Adverse Selection

۱۳. Moral Hazard

۱۴. Deductible Schemes

۱۵. Franchise Deductible

۱۶. Straight Deductible

می‌شود ولی در مورد محصولات کشاورزی که از نظر تجاری، قیمت بالاتری دارند، سیستم کاستنی مستقیم اعمال می‌شود.

ساختار سازمانی

در کشورهای مختلف ساختارهای متفاوت برای طرح بیمه‌های کشاورزی وجود دارد که از آن جمله عبارت‌اند از:

- * به صورت سازمان خصوصی نظیر شیلی.
 - * به صورت سازمان خصوصی با پشتیبانی دولت مانند شرکت‌های متقابل کشاورزی ژاپن که دولت آن را از نظر یارانه حق بیمه و پشتیبانی اتکایی حمایت می‌کند.
 - * به صورت یک سازمان موازی دولت با حداقل کنترل دولت مانند کشور موریس.
 - * به صورت بخش عمومی مثل شرکت‌های دولتی در فیلیپین و هند و ایران
- ساختار اداری انتخاب شده توسط هر کشور به زیربنای اقتصادی و اجتماعی، نوع طرح بیمه‌ای کشاورزان یا محصولات مورد نظر، جامعیت پوشش آن و یا اندازه عملیات آن بستگی دارد. به طور کلی، ساختار سازمانی بیمه‌های کشاورزی در یک کشور باید به نحوی شکل گیرد که:

۱. براساس اصول و موازین صحیح بیمه‌ای باشد.

۲. آزادی عمل داشته باشد.

۳. به منابع برون سازمانی (یعنی بیمه اتکایی) دسترس داشته باشد.

هم چنین، همکاری و هماهنگی بین سیستم بانکی و شرکت‌های بیمه و ارتباط نزدیک بین آنها برای فروش بیمه‌نامه و پرداخت خسارت برای موفقیت یک طرح بیمه کشاورزی بسیار حیاتی است.

تأمین مالی بیمه کشاورزی

تأمین مالی برای یک برنامه بیمه کشاورزی اهمیت ویژه‌ای دارد، چون در سال‌های مصیبت و بلایا نیاز به منابع بسیار زیاد خواهد بود. یک طرح از نظر تأمین مالی خودبسا خواهد بود اگر نرخ حق‌بیمه به طور صحیح تعیین شود و مکانیسم ارزیابی خسارت به طور صحیح و مناسب سازماندهی شود. در واقع، در مواردی بین درآمد حق‌بیمه و خسارت‌های پرداختی، عدم توازن به وجود می‌آید. خسارت‌های فاجعه‌آمیز می‌تواند بر ترتیبات معمول تأمین مالی غلبه کند. بنابراین نیاز به تخصیص مبالغی در سال‌های اولیه به عنوان ذخیره وجود دارد. میزان و اندازه ذخیره باید با در نظر گرفتن و تخمین حداکثر خسارت ممکن^{۱۷} تعیین شود. برنامه‌های بیمه کشاورزی دولتی به بودجه دولت دسترس دارند و از این طریق بخشی از حق‌بیمه و هزینه‌های اداری و نیز خسارت‌های فاجعه‌آمیز را پوشش می‌دهند.

ترتیبات بیمه اتکایی

بیمه اتکایی از طریق توزیع ریسک دسترس به ذخایر بیشتری را امکان‌پذیر می‌کند. بیمه اتکایی در بیمه‌های کشاورزی ممکن است به شکل‌های زیر باشد:

- پشتیبانی بیمه اتکایی از طرف دولت همانند ژاپن و کانادا.
- وجوه به صورت وام در هنگام حوادث فاجعه‌آمیز نظیر کانادا و ژاپن.
- وجوه بودجه‌ای از دولت نظیر هند.
- بیمه اتکایی در بازار بین‌المللی مانند کشور موریس.

البته، مورد آخری در بسیاری از برنامه‌های بیمه کشاورزی قابل دسترس نیست چرا که بیمه‌گران اتکایی شرایط و معیارهای مشکلی در نظر می‌گیرند که عملاً امکان‌پذیر نخواهد بود.

۱۷. Maximum Possible Loss (MPL)

نقش بخش خصوصی

بازارهای ملی بیمه برای محصولات کشاورزی در دو دهه اخیر در بیشتر کشورهای درحال توسعه به وجود آمده‌اند. لیکن شرکت‌های بیمه بخش خصوصی تاکنون به حد کافی در بیمه‌های کشاورزی وارد نشده‌اند. سه دلیل عمده برای درگیر نشدن آنها در بیمه‌های کشاورزی را می‌توان چنین بر شمرد:

۱. گرایش اصلی فعالیت آنها بخش‌های صنعتی و بازرگانی است و لذا منابع مالی و انسانی آنها با ایجاد این دو بخش جذب می‌شود.
 ۲. شرکت‌های بیمه خصوصی در کشورهای در حال توسعه سرمایه کمی دارند و علاقه‌مند به جذب منابع اضافی برای قبول ریسک‌های بخش کشاورزی نیستند.
 ۳. وعده تأمین سود برای این رشته از فعالیت بیمه‌ای وجود ندارد.
- به هر حال تا حدی که این شرکت‌های بیمه علاقه‌مند به ورود به این بخش از فعالیت باشند باید آنها را از طریق مکانیسم‌های مختلف تشویق کرد.

نتیجه‌گیری

بیمه محصولات کشاورزی، با اینکه بازارهای ملی برای ارائه این نوع از پوشش‌های بیمه‌ای به وجود آمده‌اند هنوز با مشکلات و موانع جدی رو به روست. ناآگاهی کشاورزان از پوشش‌هایی که می‌توانند برای جبران خسارت ناشی از خطرهای بزرگی که محصولات و نتایج فعالیت آنها را تهدید می‌کند و نیز دسترس نداشتن آنها به پوشش‌های کامل بیمه‌ای ضرورت دخالت دولت در این امر را اجتناب ناپذیر می‌کند. ناتوانی بیمه‌گران محصولات زراعی در غلبه بر مشکلات و نوع خطرهایی که به طور همزمان بر بخش عمده‌ای از کشاورزان اثر می‌گذارد، وابستگی مالی آنها را به دولت افزایش می‌دهد. لذا کمک دولت و تأمین مالی بیمه‌های محصولات کشاورزی برای این رشته فعالیت بیمه‌ای حیاتی است. صندوق‌های بیمه‌ای پشتیبانی شده از طرف دولت

می‌تواند راه حل فنی خوبی برای پوشش بیمه محصولات کشاورزی باشد. به علت فقر کشاورزان و ناتوانی مالی آنها، دولت‌ها می‌توانند با پرداخت بخشی از حق بیمه و نیز هزینه‌های اداری مربوط به ارائه پوشش بیمه‌ای و نیز بخشی از خسارت‌های محقق شده به اجرای موفق طرح‌های بیمه محصولات کشاورزی کمک کنند. نیاز به اطلاعات صحیح و نیز وجود شبکه ارزیابی حرفه‌ای خسارت برای پیشبرد طرح‌های بیمه کشاورزی مهم است. اعمال بیمه‌های اجباری در برخی از محصولات کشاورزی برای گروهی از کشاورزان می‌تواند مفید باشد و بر کاهش انتخاب نامساعد مؤثر خواهد بود. وجود خسارت‌های فاجعه‌آمیز از ویژگی‌های بخش کشاورزی است. محدودیت ظرفیت بین‌المللی بیمه اتکایی برای بیمه محصولات کشاورزی ضرورت دخالت دولت برای حمایت از تأسیس بیمه‌های اتکایی و یا تأسیس بیمه اتکایی به همت خود دولت و یا سایر انواع پشتیبانی و تأمین مالی خسارت‌های فاجعه‌آمیز را مورد تأکید قرار می‌دهد.

منابع

۱. Benito Estacio, (۲۰۰۱), «Agricultural Insurance: The Philippine Experience» Paper Presented in ۱۷th Conference of «FAIR», Sep ۲۰۰۱, Manila.
۲. Hazel, P.C. Pomareda and A. Velas (eds), (۱۹۸۶), «Crop Insurance for Agricultural Development: Issues and Experiences», John Hopkins University Press, Baltimore, MD.
۳. R.C.A. Jain, (۲۰۰۴), «Challenges in Implementing Agricultural Insurance and Reinsurance in Developing Countries», Paper Presented in «XIV Insurance Congress of Developing Countries»,

New Delhi.

۴. Nicolas Chatelain, (۲۰۰۴), «Challenges in implementing Agricultural Crop Insurance in Developing Countries», Paper Presented in «XIV Insurance congress of Developing Countries», New Delhi.
۵. Roberts, RAJ and WSA Dick (eds.), (۱۹۹۱), «Strategies for Crop Insurance Planning», FAO Agricultural Services Bulletin ۸۶, FAO, Rome.
۶. UNCTAD, (۱۹۹۴), «Agricultural Insurance in Developing Countries» , A study by UNCTAD Secretariat, Geneva.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی